

İŞLEVSEL BİR METİN TÜRÜ OLARAK KULLANMA KILAVUZLARI*

MANUALS AS A FUNCTIONAL TEXT TYPE

İnönü KORKMAZ**

Geliş Tarihi: 07.10.2015
(Received)

Kabul Tarihi: 12.01.2016
(Accepted)

ÖZ: Küreselleşme sonucunda uluslararası ticaretin ivme kazanmasıyla teknoloji ürünlerinin farklı ülkelerdeki tüketiciler tarafından da talep edilmesi mümkün olmaktadır. Bu durum ürünlerin kullanma kılavuzlarının çevrilmesi ihtiyacını doğurmaktadır ve kılavuzların içeriğinin doğru ve işlevsel bir biçimde hedef dilde yeniden üretilmesi de önem kazanmaktadır. Bu nedenle kullanma kılavuzlarının ait oldukları ürünlerin tüketicilerin gereksinimlerini karşılayabilecek biçimde hazırlanmaları ve ürünlerin işlevsel bir biçimde kullanılmalarını sağlamaları gerekliliği ön varsayımıyla bu çalışmada; kılavuzların yazılmaları ya da çevrilmeleri süreci, olası hatalı kullanımlar sonucu doğabilecek kazalar ile istenmedik durumların önüne geçilebilmesi ve bu çerçevede kullanma kılavuzlarının teknik bir metin türü olarak hangi özelliklere sahip oldukları ve içerikleri hakkında bilgi verilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kullanma kılavuzları, işlevsellik, teknik çeviri, teknik metinler.

ABSTRACT: The development of international trade as a result of globalization enables the demand of technological products by consumers in different countries, which necessitates the translation of manuals and therefore, accurate and functional reproduction of the content of manuals in target language becomes significant. Given the provision that the manuals should be prepared in a way to fulfill the needs of consumers and to enable functional use of these products, the present study aims to provide information regarding the preparation of manuals, the process of their translations, accidents emerging as a result of possible misuses, preventing unwanted conditions, and the characteristics and content of manuals as a technical text type.

Keywords: Manuals, functionality, technical translation, technical texts.

1. GİRİŞ

Günümüzde teknolojinin hızla gelişmekte olduğuna tanıklık etmekteyiz. Bu gelişimi hızlandıran etmenlerin başında bilim ve teknoloji alanında üretilen bilginin kısa sürede aktarılabilmesi sayılabilir. Bilimsel ve teknolojik alanlardaki bilginin aktarılabilmesi için farklı kanalların (yazılı, sözlü, görsel ve işitsel) kullanılmasının yanı sıra farklı metin türlerinin de etkili bir biçimde kullanıldığını görmekteyiz. .

* Bu çalışma İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çeviribilim Doktora programında İnönü Korkmaz tarafından yazılan ve Prof. Dr. Mine Yazıcı'nın danışmanlığını yürüttüğü "Teknik Metinlerde İşlevsellik: Kullanma Kılavuzları'nın Çevirileri" başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.

** Yrd. Doç. Dr., Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, inonukorkmaz@hotmail.com

Teknolojik gelişmelerin ürünleri olan elektrikli/elektronik cihazların kullanımları konusunda tüketicilere yardımcı olmayı hedefleyen bu metinler farklı bilim alanlarında üretilen bilginin uygulama alanlarında sıradan bireylere aktarılmasını da sağlamaktadır. Bu çalışmada metin türü olarak teknik metinler başlığı altında ele alınacak olan “*kullanma kılavuzları*”nın da teknolojik gelişmelere ayak uyduracak biçimde hazırlanmasını gerektiği düşünülmektedir. İşlevsellik ve bilgi bakımından yetersiz kılavuzlar ait oldukları ürünlerin kullanımı sürecinde tüketicilerin sorunlar yaşamalarına neden olabilmektedir. Örneğin kullanım hatalarından kaynaklanan yaralanma, can ve mal kaybı gibi istenmedik sonuçlar ortaya çıkabilmektedir.

Bu bakımdan kullanma kılavuzlarını işlevsellik açısından inceleyen kuramsal çerçeveye genel bir bakış sunmak faydalı olabilir.

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu çalışmanın kuramsal çerçevesini oluşturmak adına Hans J. Vermeer’in Skopos Kuramı’ndan yararlanılacaktır. Metin türü olarak teknik metinler ele alınacak ve kullanımlar kılavuzları skopos kuramı ile analiz edilecektir.

2.1. “Skopos” Kuramı

Vermeer’e göre çeviri salt dilbilimsel bir süreç değildir ve ayrıca dilbilim tek başına çevirinin doğasını anlamamıza yardımcı olamamaktadır (Reiss, 1984). Kendisi çevirinin bildirişimsel sözlü ya da sözsüz işaretlerin bir dilden başka bir dile aktarım süreci olduğunu belirtmiştir. Bunun yanı sıra çeviri bir insan eylemi türüdür olsa da diller arasında salt bire-bir aktarım süreci olarak görülmemelidir. Çünkü belirli bir durumun kültürlere göre farklı biçimlerde algılanması mümkün olabilmektedir. Vermeer bahsedilen bu çeviri eylemini belirli bir durumda kasıtlı ve bir amacı olan eylem olarak görür ve çeviri sözlü ya da sözsüz unsurları içerebilecek ve bir kaynak metne dayalı çeviriye ilişkin eylem (*translational action*) biçimi olarak algılanması gerektiğinden bahseder.

Çeviri bir eylemdir ve bu eylem kaynak kitle ve erek kitle arasında iletişimi sağlamada karşılıklı etkileşimi gerektirir. Bu karşılıklı etkileşim *çeviriye ilişkin eylemin* bir parçası haline gelir. Diğer tüm eylemler gibi bu eylemin de sonucunun olması kaçınılmazdır. Çeviriye ilişkin eylemin sonucunda “*texteme*” yani “*erek metin*” elde edilirken, “*çeviri eylemi*” sonucunda “*translatum*” adı verilen, işlevi olan bir metin ortaya çıkar. Fakat çeviri eyleminin “*texteme*” ile sona erdiğini söylemek yanlış olur çünkü bu süreç sonunda metnin erek metin okuruna ulaşmasıyla birlikte okuyucunun gerçekleştireceği bir dizi yeni eylem ortaya çıkmaktadır. Diğer yandan, “*translatum*” olarak adlandırılan metin, çevirinin (*texteme*) okuyucudan okuyucuya farklı bir işlevi yerine getirmesiyle işlevsellik kazanacaktır.

Burada Vermeer tarafından yukarıda bahsedilen kavramlardan beslenerek ileri sürülen ve çok geniş anlamıyla bir amaç doğrultusunda çeviri yapmaktan söz eden Skopos kuramına değinebiliriz. Kuramın bu biçimde algılanmasında “*Skopos*” sözcüğünün Yunanca’da “*amaç, erek*” anlamına gelmesinin büyük payı vardır. Ancak bu “*amaç*” sözcüğü (skopos) tek bir anlam ifade etmekten ötedir; Vermeer’e göre *çevirmen’in niyeti, çeviri metnin amacı ve çevirinin işlevi* biçimlerinde genişletilebilmektedir (Vermeer, 2007, s. 3-10). “*Bir metin kesin ve kısa vadeli bir “amaç” ya da genel, belki de uzun-vadeli bir “hedef” için üretilir.*” (Vermeer, 2007, s. 4). Vermeer için “*amaç*” çevirmenin hedeflediği “*ereğe*” varmak maksadıyla bir dizi eylemin yerine getirilmesi olarak tanımlanabilir. Bu süreçte erek-metin üreticisi olarak çevirmen, çift-kültürlü bir uzman, belli bir amaç ve erek kitle için bir metin üretmeyi bilen kişi olarak görülür. Metnin skoposu, çevirmen ile işveren, çevirinin tasarımı için gerekli olan hedef ve stratejiler konusunda anlaşması çerçevesinde tasarlanan çevirinin hedefidir. Skopos, çevirinin ne amaçla tasarlandığını çıkartabilecek biçimde açıkça belirtilebilir – çoğu durumda belirtmelidir de. Sonuçta, amaç, skopos ve işlev çeviri sürecine dahil olan kaynak metin üreticisi, işveren, çevirmen ve erek metin alıcısı gibi bireyler tarafından metne yüklenen kavramlar olarak değerlendirilebilir (Vermeer, ibid.).

Skopos kuramına göre çevirmen işlevsel bir role sahiptir. Çünkü çeviri sürecini belirleyen etmenleri belirlemektedir. Ayrıca, yine bu kuram, çevirmen ile işveren, çevirmen ile kaynak metin üreticisi ve çevirmen ile erek metin okuru arasındaki ilişkileri öne çıkarmaktadır. Her ne kadar, çevirinin amacını işveren belirlese de, kültürlerarası iletişim *uzmanı* olarak çevirmen bu amacın erek kültürde işverenin amacına en uygun olacak bir biçimde yerine getirilmesini sağlamakla yükümlüdür. Bunun yanı sıra, çevirmen işverenin amacını belirlemesinde ve bu amacın erek kültürde gerçekleşip gerçekleşmeyeceği konusunda onu yönlendirmesi de gerebilir çünkü çeviri metnin erek kültürde aynı işlevi görüp görmeyeceği hakkında işverenin herhangi bir bilgisi bulunmayabilir. Sonuç olarak bu kuramla, çevirmenin görünür bir kimliğe büründüğü ve eylemlerinin esas hedefinin erek dizgede çevirilere işlevsellik kazandırmak olduğu anlaşılır.

Buradan da anlaşılacağı üzere çeviri türünü belirleyen temel etmen, kaynak metinden ziyade çeviri sürecinin amacıdır. Nord’un da (2010, s. 120-128) belirttiği gibi amaç odaklı ya da işlevsel yaklaşım (Skopos kuramı için kullandığı ifade) çeviribilimin ilgisi artık bildirişimsel oluşumlar olarak görülen metinlere doğru kaymaktadır ve bu oluşumların (yani metinlerin) biçimi yalnızca kültürel normlar ya da uzlaşımlarla değil metinlerin içinde buldukları durumlar ve kimler tarafından kullanıldıkları ile belirlenmektedir. Bir başka deyişle, artık metinleri ele alışımızda etkin rolü sadece kullanılan dil yapıları, seçilen sözcükler, vs. değil,

metinlerin gerçekleştikleri koşullar, kimlerin bu metinleri gerçekleştirdikleri ve en önemlisi ne amaçla gerçekleştirdikleri, hangi işlevlere hizmet etmeyi öngördükleri gibi etmenler artık hemen hemen eşit oranda belirleyici konumuna yükselmiştir. Böylece işlevsellik, profesyonel uygulamaların isteklerini karşılar konuma yükselmektedir. Bunu gerçekleştirebilen yetkin ve sorumlu çevirmenler mesleklerinin imajını daha olumlu bir resme dönüştürebilirler.

2.2. Teknik Çeviri

Günümüz çeviribilim bütüncesinde *bilimsel çeviri* (*scientific translation*) ile *teknik çevirinin* (*technical translation*) genellikle bir arada kullanılan iki yakın kavram olduğunu görmekteyiz. Dahası bazı durumlarda iki kavramın birbirinin yerine kullanılması gibi bir yanılgıya da düşüldüğüne tanık olmaktadır. Jody Byrne (2006, s. 7), bu temel hatanın durumu daha da karmaşık bir hale getirdiğini ve aslında *teknik çeviri* ile *bilimsel çevirinin* aynı olmayıp birbirleri ile kıyaslanamayacağını dile getirmektedir. Byrne'a göre sözcüklerin (bilimsel – teknik) yalnızca anlamlarına bakarak sorunu çözmek mümkündür. Türk Dil Kurumunun çevrimiçi sözlüğünde “*bilimsel*” girişi için; “*Bilimle ilgili, bilime dayanan, ilmi*” açıklaması bulunurken, “*teknik*” sözcüğü için en genel anlamda dört farklı açıklama bulunmaktadır;

“1. Bir sanat, bir bilim, bir meslek dalında kullanılan yöntemlerin hepsi. 2. Fizik, kimya, matematik vb. bilimlerden elde edilen verileri iş ve yapım alanında uygulama. 3. Bu uygulamaya dayanan, bu uygulamaya ilişkin. 4. Yol, beceri, yöntem.” (TDK, 2014).

Bu açıklamalara baktığımızda “*teknik*” kavramının “*bilimsel*” kavramı ile en yakın ilişkide olan açıklamasının “... bilimlerden elde edilen verileri iş ve yapım alanında uygulama” olduğunu görebilmekteyiz. Fakat bu açıklamada bile “*bilimsel*” ile “*teknik*” kavramlarının arasındaki keskin bir ayrımı görebiliriz. “*bilimsel*” olan beslendiği bilime dayanan, onun ile ilgili olan ve bilinmeyi açıklamaya yarayan anlamlarına çekilebilmektedir. “*Bilimsel çeviri*”nin malzemesi olan bilimsel metinler ise bilinmeyi arama ve bulma, var olan bilginin sorgulanması, yeni fikirlerin denenmesi, keşiflerde bulunma gibi daha teorik bir amaca hizmet ediyor gibi görünmektedir.

Oysa “*teknik*” ile nitelendirdiğimiz bilimin ortaya koyduğu ya da ürettiği bilgiyi kullanarak bir iş ya da ürün ortaya çıkarmanın yollarını göstermek anlamında yorumlanabilmektedir. Dolayısıyla “*teknik çeviri*”nin malzemesi olan teknik metinlerin, bir bilim dalında üretilen bilgi birikimi sonucu ortaya çıkarılan ürün ya da malzemenin uygulamada nasıl insanların hizmetinde kullanılacağı, bu kullanım sürecinde kullanıcıların nelere dikkat etmesi ya da kullanım sürecinde

karşılaşılabilecek tehlikeli ya da sakıncalı durumlar ve bunlara karşı alınabilecek önlemler gibi daha pratik bir amaca hizmet ettiğini görmekteyiz.

Bahsettiğimiz bilgiler ışığında teknik bir metnin amacını irdelenecek olursak, yukarıda değinilen amaçların ya da hedeflerin yerine getirilmesinin ardından, kuramsal bilginin insanlığın yararına kullanılması için gerçekleştirilen uygulamalar sonucunda elde edilecek ürünlerin ya da hizmetlerin insanlar tarafından en iyi ve en verimli bir biçimde nasıl kullanılacağına betimlenmesine varırız. Byrne'ın da belirttiği gibi (2012, s. 59), kullanım kılavuzları, yani teknik metinler, “*eğitici belgeler*”dir. Bu yüzden, teknik metinler kullanıcının (metnin okuru) nasıl hareket etmesi, ne yapıp yapmaması konusunda eğitmek amacı güderler.

Özetlemek gerekirse, teknik ve bilimsel metinler birbirine çok yakın temas içinde bulunur ve bilim ile teknik başlıkları ile birbirinden ayrılırken aslında benzer bilgi birikiminden yararlanıp yalnızca uygulama ve kuramsal çalışmalara yönelik olarak farklı ürünler çıkarırlar. Teknik ve bilimsel bilginin aktarılması amacıyla gerçekleştirilen teknik ve bilimsel metinler kapsamına ne gibi metinlerin girdiğini açıklığa kavuşturmanın ardından kullanma kılavuzlarının ne denli teknik metinler olduklarını irdelemekte fayda var. Byrne'ın (2012) teknik çeviri ile bilimsel çeviriyi detaylı bir biçimde karşılaştırdığı çalışmasında bilimsel ve teknik metinlerin büyük bir çoğunluğunun şu başlıklar altında toplanabileceğinden bahsetmektedir:

- a) *El Kitapları (manuals)*
- b) *Başvuru formları ve teklifler (applications and proposals)*
- c) *Raporlar ve bilimsel makaleler (reports and scientific papers)*
- d) *Düzenleme ve Mevzuat belgeleri (regulatory documents)*
- e) *Popüler bilim üzerine metinler (popular science) (Byrne, 2012; 58-59)*

Listenin ilk sırasında bulunan “*el kitapları*”nın kapsamı yemek tariflerinden rehber kitapçıklara kadar geniş bir yelpazeye sahiptir. “*el kitapları*” genel olarak herhangi bir konuda bilgi sahibi olmak ya da herhangi bir şeyin nasıl doğru yapıldığını öğrenmek konularında okurlara yardımcı olan eğitim araçları gibi görülmektedir (Byrne, 2012; 59). “*Başvuru formları ve teklifler*”, hem bilimsel hem de teknik metin kategorisine girebilecek metinler olarak görülmektedir (Byrne, 2012; 62). Bunun sebebi ise bu tür metinlerin herhangi bir bilim alanında üretilen bir fikir ya da ürün hakkındaki patent başvuru metinlerinden başlayarak bir ticari işletmenin hizmet ya da ürün satışı için olası müşterilere sunacağı teklif metinlerine kadar uzanan geniş bir çeşitliliğe sahip olmasıdır.

Benzer biçimde “*raporlar ve bilimsel makaleler*” de hibrid bir yapıya sahiptirler.

Örnek 1: *Güney’in (2011, et al.) editörlüğünde gerçekleştirilen teknik raporun ‘içindekiler’ listesi.*

İÇİNDEKİLER		Sayfa
1.	ÖNSÖZ.....	3
2.	GİRİŞ.....	4
3.	BÖLGENİN SİSMİK ÖZELLİKLERİ VE SON DEPREMLER.....	6
3.1	Van ve Çevresindeki Tektonik Yapı.....	6
3.2	Van Depreminin Jeolojik Açıdan Yorumlanması.....	8
3.3	Van Depreminin Tektonik ve Depremsellik Açısından Değerlendirilmesi.....	10
4.	VAN DEPREMİNİN TİTREŞİM KARAKTERİSTİKLERİ VE MÜHENDİSLİK ÖZELLİKLERİ.....	15
4.1	Deprem İvmesinin Karakteristikleri.....	16
4.2	Tepki Spektrumları.....	20
4.3	Azalım İlişkisi.....	22
4.4	Zemin Problemleri ve Temel Sistemleri.....	23
5.	BÖLGEDE YAPILAN İNCELEME VE DEĞERLENDİRMELER.....	25
5.1	Zemin İncelemesi.....	25
5.2	Malzeme İncelemesi.....	27
5.3	Yapısal İncelemeler.....	31
5.4	Kırsalda Yapılan Yapısal İncelemeler.....	48
5.4	Alt Yapı İncelemesi.....	52
6.	DEĞERLENDİRME, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	57
	KAYNAKLAR.....	61

23 Ekim 2011’de Van ilinde meydana gelen 7.2 büyüklüğündeki depremin ardından Yıldız Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi öğretim üyelerinden Güney’in editörlüğünde farklı bilim alanlarından (İnşaat Mühendisliği, Yapı İşleri, Hidrolik ve Geoteknik gibi) bir grup bilim insanının gerçekleştirdiği teknik inceleme raporu (Güney, 2011) içeriğine bakıldığında bu metnin hem bilimsel (bkz. Örnek 1) hem de teknik metin olarak nitelendirilebileceğini görmek mümkündür. Örnek 1’deki “içindekiler” listesinde de açıkça

görüldüğü gibi genelde bilimsel çalışmalarda (tez, makale, kitap, vs.) bulunan önsöz, giriş, bölüm ana başlıkları, değerlendirme, sonuç ve öneriler ile kaynakça gibi temel bölümler bulunmaktadır.

2.2.1. Teknik Metin Örneği Olarak Kullanma Kılavuzları

Teknik metinlerin bir alt alanı olarak kullanma kılavuzlarının bölümleri arasında ürünlerin kim tarafından üretildiği ya da ithal edildiği, ürünün teknik özellikleri, kullanımı konusunda bize yardımcı olabilecek bilgi ve talimatlar, kullanım esnasında çıkabilecek sorunlar ve onların çözümleri, üretici / ithalatçı firma ile tüketici arasındaki ilişkinin niteliğini belirten yasal çerçeve gibi doğrudan uygulama odaklı veriler sayılabilir. Ülkemizde tüketicilerin kullanımına sunulan malların kullanım kılavuzlarına yönelik 29029 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan “*Tanıma ve Kullanma Kılavuzu Yönetmeliği*” bu tür metinlerin içermesi gereken bilgilere değinerek bir bakıma bu tür metinlerin içeriği ile ilgili bir çerçeve oluşturmaktadır (Resmi Gazete, 13 Haziran 2014).

Ayrıca bilimsel metinlerde tanık olmayacağımız şekilde kılavuz metinleri ile okur arasında mesafe bulunmaz ve okuru da dahil edici bir söylemi olabilir. Fakat bilimsel metinler kadar olmasa da, okur ya da kullanıcıyı korumayı

amaçlamasından ötürü kimi yerlerde emir kipi ile okur ile arasındaki mesafeyi açıp (Örn. ***Fişi prize takın!***) buyurucu ve kesin bir dille okur üzerinde otorite kurmayı hedefleyebilmektedir. Özellikle “talimatlar” bölümlerinde karşılaşılan bu durum, okuru bir eylemi yerine getirmeye ya da “*Güvenlik*” başlığı altında bir eylemi yapmamaya yönelik olduklarından, üründen en verimli bir biçimde yararlanması ve kullanım süresince kötü sonuçlar doğurabilecek olayların gerçekleşmesini önlemek amacı gütmektedirler.

Teknik metin türü olarak kullanma kılavuzlarının yapılarını irdelediğimizde belirli bir bölümlendirmenin varlığından söz edilebilir. Makro düzeyde gerçekleştirilen bu bölümlendirmenin de genel olarak ürün hakkında bilgi, ürünün kurulumu ve kullanımı, güvenlik, olası sorunlar ve çözümleri, ürün garantisi ve teknik destek (teknik servis listesi) gibi konular üzerine gerçekleştirildiğini görmek mümkündür.

Kullanma kılavuzları, ait olduğu ürünün özelliklerine bağlı olarak pek çok farklı türde veri içerebilmektedir. Bunları genel olarak ürünün tanımı, ürünün yapısı, ürünün yapı şeması, ürün ile ilgili görseller, ürünün üzerinde bulunan gösterge, anahtar, düğme, buton ve diğer elemanların detaylı bir sunumu, farklı bölümlerden oluşan ve bir araya getirilmesi gereken bir ürün ise bunların nasıl bir araya getirileceğini gösteren resimler, çizimler ya da talimatlar olarak sınıflandırabiliriz.

“*Ürünün kurulumu*” ile ilgili bölümlerde ise (kullanıma hazır olmayan ve kurulum gerektiren ürünler için geçerli) okura ürünün nasıl en güvenli ve kolay biçimde kurabileceği hakkında bilgiler sunulmaktadır. Bu gibi bölümlerde de görsel öğeler ile (çizimler, şemalar, resimler gibi) destekli olarak ürün ve ürün bileşenlerinin birbirleri ile olması gereken bağlantıları (kablo bağlantıları gibi) açıkça gösterilmektedir.

“*Ürünün kullanımı*” ile ilgili olan bölümlendirme ürünün işlevleri ile doğru orantılı olarak karmaşık ya da basit olabilir. Ürün çok fazla işleve sahip ve karmaşık bir yapıdaysa, kullanma kılavuzunun ürünün kullanımı ile ilgili olarak daha fazla bilgi barındırması beklenir. Aynı şekilde ürünün basit bir yapıya ya da görece karmaşık olmayan bir mekanizmaya sahip olması durumunda ürünün kullanma kılavuzunda daha az sayıda talimat bulunabilir. Böylece ürünün kullanımı ile ilgili bölümler de daha kısa olabilir.

Kullanma kılavuzları satın alınan ürünleri güvenle kullanmak için genel olarak “*güvenlik*”, ya da “*güvenli kullanım*”, “*dikkat edilecek hususlar*”, vs. gibi başlıklar altında güvenli kullanım talimatlarını içermektedirler. Özellikle belirli bir elektrik gerilimi ve akımı üzerinde çalışan elektrikli cihazların kullanımı için son derece önemli bir bölümdür ve belirli yasa ve yönetmeliklerle zorunlu

kılınılmaktadır. Hatta bazı durumlarda güvenlik konusunun önemini daha da artırmak için üretici firmalar görsellerin de yardımıyla kullanıcıların ürünü kullanırken can ve mal kaybını engellemek üzere yapmaları ya da yapmamaları gerekenleri açıkça göstermek ihtiyacı duyarlar. Bu gibi bölümler ayrıca üretici firmaların da yararına dır. Çünkü yanlış kullanım sonucu ortaya çıkabilecek maddi ve manevi kayıplarda firmanın sorumlu tutulmaması için bu gibi uyarılar yargı sürecinde hangi tarafın kusurlu olduğunu ispatlamada kanıt niteliği taşıyabilmektedir.

Sorunlar ve Çözümleri gibi bir başlıkla kullanma kılavuzları kullanıcıların ürünü kullanırken karşılaştıkları sorunlar ve bunların çözümleri ile temel ve basit sorunlara yer vermektedir. Temel ve basit sorunlardan kastedilen ise, kullanıcının kendi başına düzeltebileceği sorunlardır. Özellikle elektrikli cihaz ya da ürünlerde elektrik şoku riski bulunabildiğinde bu gibi sorunlar ürünlerin sökülmesi veya parçalarının ayrılması gibi kapsamlı işlemleri içermemektedir. Kimi ürünler ise uzman ya da deneyimli teknisyenler tarafından müdahale edilmesi gereken hassas ve çabuk kırılabilen parçalara sahiptir ve daha büyük masraflara neden olabilecek arızaların oluşması riskine sahiptirler.

Ürünlerin kullanımı sürecinde ortaya çıkabilecek maddi ve manevi zararların bazıları yanlış kullanım hatalarından diğ erleri ise ürünlerdeki üretim hataları ya da kurulum hatalarından kaynaklanmaktadır. Bu gibi durumlar için firmalar çeşitli uzunlukta zaman süreleri içinde ürünlerinin doğru kurulumlarının yapılması ve doğru kullanılmaları şartı ile ürünleri garanti kapsamına almaktadırlar. Kullanma kılavuzlarında da bu garanti kapsamı hakkında bilgi verilen bölümlerin bulunması doğaldır. Ancak her ürün aynı şartlar ve süreler için garanti kapsamına alınmamaktadır. Burada belirleyici faktörler arasında ürünlerin ne tür malzemelerden yapıldığı (dayanıklı tüketim mamulleri ya da dayanıksız gibi) ve işlevlerinin kullanımı sıklığı ve sık kullanımlardan hangi ürün parça ya da bileşenlerinin ne kadar süre dayanabilecekleri gibi kriterler sıralanabilir.

Üretici firmalar hem kendi sorumluluklarını hem de tüketicilerin sorumluluklarını hatırlatmak amacıyla kullanma kılavuzlarına “**garanti kapsamına giren ya da girmeyen durumlar**” başlıklarını ekleyebilirler. Çünkü garanti ile ilgili bölümler tüketici ile üretici arasında hukuki bir bağ oluşturur ve karşılıklı olarak tarafların yükümlülükleri yerine getirdikleri müddetçe herhangi bir sorun yaşanmamasını sağlamaya yönelik bir nevi sözleşme niteliği taşır.

Bunun yanı sıra üretici firmaların anlaşmalı oldukları yetkili servisler, kullanıcıların tek başlarına müdahale edemedikleri sorunlarla karşılaşması ya da büyük arızaların meydana geldiği durumlarda devreye girer. Kullanma kılavuzlarında bu servislerin iletişim bilgilerinin de bulunması gerekmektedir. Bazı durumlarda tüketicinin bulunduğu bölgede yetkili bir servis bulunmayabilir, ancak

üretici firma tüketici için ülke genelinde, mümkün olmadığı durumlarda en yakın servis iletişim noktasının konumu ve iletişim bilgilerini vermesi gerekmektedir. Yine belirli yasa ve yönetmelikler çerçevesinde ticareti yapılan ürünlerin teknik servis desteklerinin tüketiciye zamanında ulaşması teminat altına alınmıştır.

2.2.2. Kullanma Kılavuzu Türleri

Kılavuz metinleri kapsamına farklı türlerde ürün, hizmet, ticari mal, araç, alet, cihaz vs. nin kullanımı, tüketimi, kurulumu, işletilmesi vs. konularında tüketici ya da müşteri olarak adlandırılacak hedef kitleye gerekli bilgiyi sunan her türlü yazılı, sözlü, görsel içerikli, işitsel içerikli ya da hem görsel hem de işitsel içerikli metin girebilmektedir. Burada kullanmakta olduğumuz metin kavramı en genel anlamda kullanılan yazılı ve kâğıda dökülmüş sözcüklerden oluşan metin olarak sınırlandırmamalıyız. Bu metinler bazen dijital ortamda (CD, harici ya da dâhili bellek içinde), bazı durumlarda çevrimiçi olarak (özellikle yazılım ürünlerinin kullanımı hakkında üretici firmaların resmi internet sayfalarında) ya da bazen video formatında da karşımıza çıkabilmektedir.

Kullanma kılavuzları içerik zenginliği bakımından da farklılık gösterebilir. Bir teknik metin olarak kullanma kılavuzunun içeriğini ve ne denli kapsamlı olacağını öncelikle ait olduğu ürün belirlemektedir. Örneğin karmaşık işlevleri olan ve hassas aksamları ile parçalara sahip, profesyonel kullanıcılara yönelik bir fotoğraf makinesinin kılavuzu ile çok genel kullanıcılara yönelik ve görece daha basit işlevleri olan bir fotoğraf makinesinin kılavuzu içerik bakımından birbirinden oldukça farklı olacaktır. Ya da yalnızca pil şarj etmek için kullanılan ve başka işlevi olmayan bir şarj cihazı hakkında hazırlanacak olan bir kılavuz metni tek bir sayfalık metin ve hatta bazı durumlarda ürünün ambalajının üzerine basılacak talimatlar listesi ve çizim ya da resim gibi eklenecek görsel öğelerle ürünün nasıl kullanılacağı tüketiciye anlatılabilir.

Ürünlerin özelliklerine göre kılavuzları sınıflandırmak gerekirse Başlangıç Kılavuzu, Hızlı Başlangıç Kılavuzu, Kurulum Kılavuzu / Yükleme Kılavuzu, Hızlı Kurulum Kılavuzu, Montaj Talimatı / Kılavuzu, Kısa Kılavuz, Kısa Kullanma Kılavuzu, Kullanıcı El Kitabı (Kitapçığı), E-Kılavuzlar ve Kullanma Kılavuzu gibi kılavuz türlerinden bahsedilebilir.

3. İNCELEME

Özellikle çeviri gibi dilsel bir olgunun incelenmesi söz konusu olduğunda, Kussmaul'un (1995;55) da vurguladığı üzere bir takım parametreler arasındaki bağın incelenmesi gerekir. Bu parametreleri dilsel olgunun gerçekleştiği *durum* (situation), *dil kullanıcısı* (language user) ve *metin* (text) olarak betimlemek mümkündür (Kussmaul, ibid.). Herhangi bir dil ürününün (yazılı ya da sözlü) gerçekleştiği durum, kimin tarafından üretildiği, kim için üretildiği ve bu ürünün

niteliği gibi kavramlar arasında bir ilişkinin var olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Bu durumda, hangi dil çifti arasında gerçekleşmiş olursa olsun çeviri eylemi sürecinde de benzer bir bağın farklı biçimlerde de olsa varlığını sürdürdüğü düşünülebilir.

Dilin kullanımıyla ortaya çıkan *durum*'a bağlı olan boyutlar (situational dimensions) House tarafından iki başlık altında toplanmaktadır; *Dil kullanıcısının boyutları* ve *dil kullanımının boyutları* (House, 1977;42, içinde Kussmaul, 1995;55). Dil kullanıcısı ile ilgili boyutlar arasında da dil kullanıcısının *coğrafi kökeni*, *sosyal sınıfı* ve *zaman* gibi boyutlar yer almaktadır. Dil kullanımı ile ilgili boyutlar arasında ise dilin kullanıldığı *ortam* (medium – yazılı, sözlü, vb. gibi), *katılım* (participation), *sosyal rol bağıntısı*, *sosyal tavır* ve *uzmanlık alanı* (province) sayılabilir.

Herhangi bir kullanma kılavuzunun dil kullanıcısının *coğrafi kökeni* de benzer biçimde diğer tüm metinlerde olduğu gibi ayrıca metnin beslenmiş olduğu kültür ile de sıkıca bağıntılıdır. Bireyin, yaşadığı çevrede zamanla ister bilinçli öğrenme yoluyla isterse kendiliğinden edinilmiş olsun, bu birikimi benzer konular hakkında ya da olgular üzerine diğer coğrafyalarda yaşayan bireylerden farklı biçimde kullanması ya da benzer durumlarda farklı düşünmesi ve buna bağlı olarak da farklı tepkilerde bulunması söz konusu olabilmektedir. Yine kültürel birikimin sonucu olarak belirli değer yargılarının ya da geleneklerin sonucunda oluşan bu farklılaşım, bireyin yaşamında karşılaşılabileceği sorunları diğer toplumların bireyleriyle karşılaştırıldığında farklı biçimlerde çözümlenmesini gerektirebilir. Batı kültürleri ile Doğu kültürlerinin kullanma kılavuzları söz konusu olduğunda farklı yaklaşımlara sahip olduğundan bahsedilmektedir (Kussmaul, 1995; 75). Örneğin el işçiliğinin pahalı olmasından dolayı çamaşır makinesi gibi kurulum gerektiren ürünlerin kurulum kılavuzları Almanya gibi ülkelerde kılavuzların içinde bulunduğu görülmektedir. Diğer yandan Endonezya gibi görece daha az gelişmiş ülkelerde çamaşır makinesi alabilecek kadar maddi gücü olanların genelde bu tür kurulum işlerini kendilerinin yapmadığı ve işçilik ücretlerinin düşük olması sonucunda teknik elemanlar tarafından yapıldığı görülmektedir. Bu durumda da kılavuz metinlerde genelde kurulum işlemleriyle ilgili bölümlerin bulunmadığı görülmektedir (Kussmaul, ibid.).

Diğer yandan kullanma kılavuzu okurlarının *sosyal sınıfı* da diğer metin türlerinde olduğu gibi çeşitlilik gösterebilmekte ve bu durum hem teknik metin yazarları hem de çevirmenler tarafından göz önünde bulundurulması gereken etmenler arasında yer alabilmektedir. Ekonomik alım gücünün her bireyde aynı düzeyde olmaması her bireyin ne yazık ki her ürünü satın alamamasında neden olmaktadır. Bunun da ötesinde bireylerin aynı coğrafya sınırları içinde bile farklı sosyal sınıflara ait olmaları, tüketim alışkanlıklarında farklılaşmalara neden

olmaktadır. Böylece de üretici firmaların tüketicilerinin sosyal sınıflarına göre ürünlerini nasıl pazarlaması gerektiği ve bunun sonucunda da ürünlerin kullanma kılavuzlarının hazırlanmasında hedef okur kitlesinin sosyal sınıfının da değerlendirilmesi gibi konulara dikkat etmeleri gerektirmektedir.

Dil kullanımıyla ilgili diğer boyut ise *zaman* olarak nitelenmektedir ve bu çalışma kapsamında kılavuz metninin hazırlandıkları ve tüketicilere ulaştıkları zaman olarak değerlendirilebilir. Uzun zaman önce yazılmış bir yazın eserinin ilk çevirisi ile günümüzde gerçekleştirilen çevirisi arasında bir takım farklılıklar doğal olarak değerlendirilebildiği gibi teknik metin türü olarak kullanma kılavuzlarının çevirisinde de zamana bağlı olarak farklılıkların meydana gelmesi mümkündür. Herhangi bir yazın eseri için üretildiği toplumun sosyal yapılarındaki gerçekleşen değişimler, yine aynı toplumun genel düşünce biçimindeki değişimlerin sonucunda bireylerin olaylara ya da belli başlı kavramlara karşı yaklaşımlarındaki değişimlerin o eserin yazıldığı dönemden görece daha farklı bir biçimde yorumlanması mümkündür. Buna benzer biçimde bilim çevrelerindeki gelişmeler, yeni icatlar, teknolojik alanlardaki ilerlemeler sonucunda teknik metinlerde de değişikliklerin gerçekleşmesi doğal bir sonuçtur. Örneğin son yıllarda tanıklık ettiğimiz dokunmatik ekran teknolojisinin gelişimi artık ekran üzerinde parmakların hareket ettirilmesiyle belli başlı işlevleri gerçekleştirmek mümkün olabilmektedir. Daha önce kullanılan telefonların ekranların altında menülerinin kontrolü için tuş takımları kullanılmaktaydı ve tuşlara verilen nümerik ya da alfabetik kodlamalar ile farklı işlemler için komutlar belirtilebilmekteydi. Eski teknoloji ürünü tüm cep telefonlarının üzerinde yeşil ve kırmızı renkte ahize simgesinin bulunduğu iki temel işlev tuşu bulunmaktadır. Yeşil olan çağrı gerçekleştirmek ve gelen çağrıları cevaplamak için kullanılırken kırmızı olan çağrıları reddetme ve çağrıları sonlandırmak için kullanılır. Modern telefonlarda bulunan gelişmiş ekranlarda çoğunlukla telefonun ekranında yeşil ve kırmızı renkte telefon ahizesi ikonları belirlemekte ve aynı işlevler için bu ikonların ekran üzerinde sürüklenmesi yeterli olmaktadır. Bazı telefon üreticilerinin yeni teknolojiye ayak uydurmakta zorluk çeken yaşlı kullanıcılar için geleneksel ekran teknolojisini de içeren modeller ürettiği gözlemlenmektedir.

Diğer yandan *dil kullanıcısı* kavramı altında, bir kullanma kılavuzu yazarından, burada teknik metin yazarı olarak da nitelendirilebilir ve okur (yani ürünün kullanıcısı) olarak iki tarafın varlığından söz edilebilir. İletişim bağlamında ise bu iki tarafı iletinin kaynağı ve o iletinin alıcısı olarak değerlendirmek mümkündür. Çeviri sürecini göz önünde bulunduracak olursak kaynak metin yazarının iletisini alıcıya, diğer bir deyişle tüketiciye iletecek olan çevirmenin hem kaynak metin yazarı hem de hedef metin yazarı olarak bu iki dil kullanıcısı arasında iletişim uzmanı görevini üstlendiği görülmektedir. Bu doğrultuda özellikle

erek metin alıcısı olarak tüketicinin genel özelliklerini ve gereksinimlerini çevirmenin iyi özümsemiş olması çevirinin başarısında önemli bir etmendir. Çevirmen, kullanma kılavuzlarının evirişi sürecinde bir kılavuzun ait olduğu ürünün kullanıcılarının ne gibi bir beklenti içinde olduğunu saptayabilmelidir. Dilsel üretimin bir sonucu olan kullanma kılavuzu metninin alıcısı olarak tüketicinin, başka bir deyişle dil kullanıcısının özellikleri, sadece kılavuzların çevirisi sürecinde değil aynı zamanda kaynak dilde yazılması sürecinde de dikkate alınması gereken etmenlerden biridir. Kullanıcıları özellikler arasında tüketicinin ürün hakkında önceden edinmiş olduğu bilgi birikimi, okuryazarlık düzeyi, yaş aralığı, kültürel birikimi, teknik metinler hakkındaki bilgi seviyesi ve teknik dil becerisi gibi özellikler sayılabilir. Bu gibi özelliklerin üretici firmalar tarafından daha ürünlerinin tasarım aşamasından başlayarak göz önünde bulundurulması beklenir.

Dilin kullanımı ile ilgili boyutlara bakıldığında, *ortam* (medium) metinlerin yazılı ya da sözlü olması ile ilgili iken, *katılım* (participation) kullanılan dilin monolog mu yoksa karşılıklı diyalog mu olduğuyla ilintilidir. Diğer yandan *sosyal rol ilişkisi*, metin üreticisi ile metnin alıcısı arasındaki sosyal rol ilişkiye işaret etmektedir. Bu ilişki her iki tarafın da birbiriyle eşit seviyede olduğu *eşdeğer* (equal-to-equal) metin üreticisinin yüksek, metin alıcısının düşük seviyede olduğu *üst-alt* (higher-to-lower) ve bunun tam tersi olan metin üreticisinin düşük, metin alıcısının yüksek olduğu *alt-üst* (lower-to-higher) olarak özetlenebilir (Kusssmaul,1995;57). *Sosyal tavır* olarak nitelendirilen bir diğer boyut ise, taraflar arasındaki sosyal mesafenin ya da yakınlığın derecesini göstermektedir. Bu mesafe samimi, resmi, yakın gibi benzetmeler ile nitelenebilir. Örnek olarak iki yakın arkadaş arasındaki konuşma ile ciddi bir iş toplantısında bulunan yönetici ile görece düşük rütbeli çalışan arasındaki konuşma karşılaştırıldığında ilk konuşmanın samimi, ikincisinin ise oldukça resmi bir sosyal tavır içinde gerçekleştiğinden bahsedilebilir. House'un dil kullanımı altında ele aldığı son boyut olan *uzmanlık alanı* (province) ise çok geniş bir kategoridir (House 1976;48, içinde Kusssmaul, 1995;59). Bu kategori dilin farklı profesyonel çalışma alanlarında kullanımı, mesleki dili, farklı uzmanlık alanlarına özge dil kullanımlarını içermektedir. Bu duruma örnek olarak da “*hukuk dili*”, “*teknik dil*”, “*mesleki jargon*” gibi nitelendirmeler verilebilir.

House'un dil kullanımında ortaya çıkabileceğini belirttiği durumsal boyutları örnek bir kullanma kılavuzu kapsamında değerlendirmek gerekirse aşağıdakine benzer bir tablo ortaya çıkmaktadır (bkz. Örnek 2);

1. Dil kullanıcısı ile ilgili boyutlar

- a) Coğrafi köken: Türkçe konuşan topluluk.
- b) Sosyal sınıf: Teknolojik gelişmeleri yakından takip eden, teknolojik ürünlerin kullanımı hakkında orta ve ileri düzeyde bilgi ve deneyimi bulunan kullanıcılar. Ürünün piyasaya çıktığı dönemdeki fiyatı göz önünde bulundurulduğunda, alım gücü orta ve ortanın üzerinde bulunan bireyler.
- c) Zaman: 2000li yıllar. Güncel.

2. Dil kullanımı ile ilgili boyutlar

- a) Ortam: Yazılı dil (Görsel verilerle desteklenmiş; çizimler, şekiller vs. ile)
- b) Katılım: Monolog. Metin anlatıcısı emir kipi, yönerge ve talimatlar kullanarak metin alıcısını yönlendirmektedir. Kullanıcı pasif okur konumundadır. Metindeki iletişim üzerinde etkisi yoktur.
- c) Sosyal Rol İlişkisi: Üst-alt ilişkisi mevcuttur. Metin üreticisi metindeki kavramlar ya da işlevler söz konusu olduğunda okurdan daha üst bir konumdadır. İletişim tek yönlü olarak metin yazarının yönlendirmesine göre ilerlemektedir.
- d) Sosyal Tavrı: Metin yazarı ile okuru arasında mesafeli bir iletişim olduğundan bahsedilebilir. Özellikle ürünün güvenli ve rahat kullanılması için sürekli talimatlar yoluyla okuru yönlendiren metin yazarı mesafeli bir dil kullanmaktadır.
- e) Uzmanlık Alanı: Mobil iletişim cihazları için kullanılan işletim sistemleri ve bunlardan biri olan Android işletim sistemi ve onun kullanımı hakkında bilgi ve bu ürünü kullanmak için gerekli olan alan bilgisi olarak kabul edilebilir.

Örnek 2: Samsung marka SM-N9000Q model akıllı telefon kullanma kılavuzunun içerik kısmından bir alıntı (Samsung Electronics, 2013).

İçerik	
Başlarken	
8	Cihaz yerleşimi
9	Tuşlar
10	S Pen
10	Paket içindekiler
11	SIM veya USIM kartını ve pilini takma
14	Pili şarj etme
17	Hafıza kartı takma
19	S Pen ucunu değiştirme
20	Cihazı açma ve kapama
21	Cihazı tutma
21	Ses seviyesini ayarlama
21	Sessiz moda geçme
41	Çoklu Pencereyi Etkinleştirme
42	Bildirimler
44	Ana ekran
46	Kilitli ekran
48	Uygulamaları kullanma
48	Uygulamalar ekranı
49	Yardım
50	Tek elle çalıştırma
50	Metin girme
53	Bir Wi-Fi ağına bağlanma
54	Hesapları ayarlama
55	Doğru aktarma
57	Cihazı kilitleme
59	Cihazı yükseltme

Sonuçta teknik metin olarak kullanma kılavuzlarının diğer metin türlerinden ayırt edici özellikleriyle ilgili olarak yukarıdaki şablonda da görüldüğü gibi bazı boyutların çoğunlukla bu tür metinlerde yaygın olduğundan bahsedilebilir. Özellikle **dil kullanımı** ile ilgili boyutları söz konusu olduğunda **katılımın** kullanma kılavuzlarında çoğunlukla metin yazarı ile metin okuru arasında monolog biçimde olması doğal olarak karşılanabilir. Çeviri süreci düşünüldüğünde, metin yazarı olarak çevirmen, kılavuzun okurunu ürünün nasıl kullanılması gerektiği ile kolay ve güvenli kullanımı konusunda talimatlar yoluyla yönlendirmeyi hedefleyecektir. Bu sayede kullanma kılavuzundan okur, yani tüketici, en uygun seviyede yararlanabilecek ve ürünün kullanımı sürecinde gerçekleştirebilecek sorunlar giderilebilecektir. Bu bağlamda en temel olarak kılavuzların ürünlerin işlevleri hakkında kullanıcılarının aklında soru kalmayacak biçimde düzenlenmesi beklenmektedir.

Bunların dışında bir kullanma kılavuzu içeriğinde sıkça bulunan başlıkları; *kapak sayfası* (ürünün markası, modeli açıkça görünür biçimde), *başlık sayfası* (telif hakları ile ilgili içeriğin bulunduğu bölüm), *giriş bölümü* ve *kılavuz dışında kullanıcıya yardımcı olabilecek diğer olası belgeler* (kurulum ve montaj, kısa kılavuzlar gibi) hakkında bilgiler, *içindekiler listesi*, *ürün ya da cihazın temel işlevleri hakkında bilgiler* ve bunların nasıl kullanılabilecekleri, *olası sorunlar ve çözümleri* ile ilgili bölüm (bazı durumlarda sıkça sorulan sorular bölümü), *güvenlik*

ile ilgili uyarılar, yetkili servis ya da teknik servislerin iletişim bilgileri, kapsamlı belgeler için izin bölümü, yasal yönetmelikler gereği garanti belgesi ve ürünün imha edilmesi hususunda uyarılar olarak özetlemek mümkündür.

Yukarıda listelenen başlıklardan da açıkça görüldüğü üzere kullanma kılavuzları oldukça kapsamlı içerikleri bulunan kılavuz türleridir. Bunun başlıca nedeni ait oldukları ürünlerin kullanımının oldukça karmaşık süreçler içerebilecek olmasıdır. Bunların arasında ürünün belirli şartlar altında kurulumu, elektrik ya da su tesisatları ile bağlantı kurulabilecek nitelikte olabilmeleri, ıslak, kuru, sıcak ya da soğuk gibi hemen her türlü hava ya da iklim koşullarında kullanılması, bazı ürünler için geniş bir yaş ölçeği içinde olan bireyler tarafından kullanılabilmesi gibi şartlar sıralanabilir. Bu bakımdan incelendiğinde bir kullanma kılavuzunun hazırlanması sürecinin bile oldukça farklı parametrelerin bir arada değerlendirilerek dikkatli ve uzman kişiler tarafından üretilmesi gerekmektedir. Bu tür metinlerin çevirileri söz konusu olduğunda da benzer derecede hassasiyet gösterilmeli ve erek okurun beklenti ve özelliklerinin de iyi belirlenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda bir sonraki bölümde değinilecek olan uluslararası ya da ulusal yasa ve yönetmelikler kılavuz metinlerin hazırlanması konusunda teknik yazarlar ve dolaylı olarak da teknik çevirmenler için yararlı olabilecek konularda standart oluşturmada önemli rol oynamaktadır.

4. SONUÇ

Kılavuz metinlerinin bu biçimde sınıflandırılması çeviri sürecinde çevirmenlere ürünün özellikleri, kullanıcının gereksinimleri, ürünün kullanım alanları hakkında bilgilendirerek yola nereden başlamaları gerektiği konusunda ipuçları sunabilir. Örneğin, bir “*montaj kılavuzu*” çevirisi ayrıntılı şekil, şema, çizelgelerle desteklenmiş talimatlardan oluşurken, “*hızlı başlangıç kılavuzu*” görece daha az detaylı şekillere ya da şemalara sahip olabilir. Ancak her iki tür kılavuz da, örneğin daha büyük ölçekli olan “kullanma kılavuzu”na göre daha az metin içerebilmektedir. Bu anlamda yukarıdaki kılavuz türleri içinde “kullanma kılavuzları”nın genel anlamda diğerlerine göre daha yoğun içerikli metinler oldukları söylenebilir.

Böylece, son zamanlarda yaşanan teknolojik gelişmelerin tüketici ile üretici arasındaki iletişimin önem kazanmasına neden olduğu öne sürülebilir. Buna bağlı olarak da, kullanma kılavuzlarının bu iletişim sürecinde önemi artmış ve kılavuzlarla ilgili standartlara gereksinimin ortaya çıktığı söylenebilir. Standartların amacı bir yandan tüketicilere satın aldıkları ürünleri kullanmada yönlendirecek olan kılavuz metinlerin niteliklerini belirlemek, öte yandan da üreticileri dikkat etmeleri gereken unsurlar konusunda bilgilendirmektir.

KAYNAKÇA

Byrne, Jody (2006): *Technical Translation: Usability Strategies for Translating Technical Documentation*. Netherlands. Springer.

Byrne, Jody (2012): *Scientific and Technical Translation Explained*. StJerome Publishing. Manchester, UK.

Güney, D. (ed.) (2011): “*Yıldız Teknik Üniversitesi 23 Ekim 2011 Van Depremi Teknik İnceleme Raporu*”. İstanbul, YTÜ.

Kussmaul, P. (1995): “*Training the Translator*”. Amsterdam, John Benjamins Publishing Company. (s. 55-83).

Nord, Christiane (1997): *Translating as a Purposeful Activity: Functionalist Approaches Explained*. Manchester. StJerome Publishing.

Nord, Christiane (2010): *Functionalist Approaches*; içinde Doorslaer, Luc Van & Gambier, Yves.; *Handbook of Translation Studies*. (s.120 – 128) EBSCO Publishing: ebook Academic Collection Trial.

Reiss, K. &. (1984). “Grundlegung einer allgemeinen Translationstheorie” Tübingen: Wiener (s.89) içinde Nord, Christiane (1997): *Translating as a Purposeful Activity*. Manchester. St Jerome Publishing. 10

Reiss, Katharina & Vermeer, Hans J. (1984): “*Grundlegung einer allgemeinen Translationstheorie*” Tübingen: Wiener (s.89) içinde Nord, Christiane (1997): *Translating as a Purposeful Activity*. Manchester. St Jerome Publishing (s.10).

Vermeer, Hans J. (2007): *Çeviride Skopos Kuramı*. Çev. Ayşe Handan Konar. İstanbul. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Zethsen, Karen K. (1999): *The Dogmas of Technical Translation: Are They Still Valid?* Hermes – Journal of Linguistics. Volume 23. 1999. Denmark. Aarhus School of Business. Aarhus University. (çevrimiçi) http://pure.au.dk/portal/files/9952/H23_05.pdf (8 Aralık 2013)

Resmi Gazete, 13 Haziran 2014 tarih 29029 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan “Tanıtma ve Kullanma Kılavuzu Yönetmeliği”

TDK, (2014): Büyük Türkçe Sözlük, (çevrimiçi) http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GT.S.5734db3e322245.74204315 (15 Aralık 2014).

Samsung Electronics (2013): Samsung Galaxy Note 3 SM-N9000Q Kullanma Kılavuzu, (çevrimiçi)

http://downloadcenter.samsung.com/content/UM/201309/20130917133230956/SM-N9000Q_UM_MEA_Jellybean_Tur_D01_130917.pdf (21 Aralık 2014).